

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 29.

V Ljubljani, v soboto 22. julija 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četr let 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamaolje in oznanila se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Politične in socijalne razmere na Hrvatskem.

Piše S. Petrov.

I.

Teško bi bilo govoriti pravemu domoljubu o današnjih razmerah na Hrvatskem, ako bi mu ne bile znane vse okolnosti, v katerih se je hrvatski narod do danes razvijal. Ne izrazil bi se pa ravno laskavo za Hrvate oni, ki bi jih sodil po položaju, v katerem se njihova domovina danes nahaja. Res je sicer, da se presoja narod po njegovi gospodarski in politično-narodni upravi, toda pristaviti je treba, da javne razmere morejo le tedaj karakterizovati ves narod, kadar si te javne razmere — mislimo zlasti narodno upravo — ustvarja in urejuje narod sam. S tega stališča moremo presojati Francijo, Švico, recimo tudi še Angleško in Nemčijo, — ne moremo pa soditi s tega stališča tudi hrvatskega naroda, kajti razmere, v katerih živi, niso in ne morejo biti nikakor odsev njegove duše, njegovih želja in teženj. Nasprotno so te razmere odločen kontrast njegovih želja in prizadevanj.

Povzročitelji teh razmer, a sovražniki Hrvatov, se trudijo seveda na vso moč, da bi se kazala Hrvatska pred svetom kot povsem zadovoljna in srečna zemlja, ki je sedaj takorekoč na vrhuncu svojih želja. Sami vedo dobro, kakor mi, ki trpimo, da so to le nesramne mistifikacije in da so današnje razmere na Hrvatskem samo začasni poraz hrvatskih rodoljubov.

V resnici je stanje na Hrvatskem v politično-narodnem oziru čisto nenaravno in ne odgovarja prav ničemu, kar je narodu po preteklosti in po naravi sami zagotovljeno. In teh par samosilnikov in nasprotnikov njegovih se čuti še dovolj močnih, da prezirajo in se rogajo narodovi volji ter gazijo v blato državno in naše narodno pravo. Četudi se nimajo za sedaj ničesar bati, ker so si znali z vsemi, samo ne s poštenimi sredstvi priskrbeti prav do sužnjosti udano skupino, katero so nam vrgli na vlado Madjari, ti jedni naši nasprotniki (za zdaj mislimo samo nje omeniti) — vendar se pojavlja tu pa tam nekaj, kar bi jim utegnulo izbiti vso oblast iz rok. Vladna večina — z grofom Hedervaryem na čelu — pošilja svojim madjarskim Mefistom tolažilna poročila kot plod svoje devize: „red, delo in zakon!“ — deviza, katera bi se v pravem prevodu glasila: globe, zapori in zaplene. Sam grof Kuhen (tako se zove ta vrli madjarski grof po svojem imenu) ni popolno zadovoljen, ker mora svojo omenjeno devizo tako prevajati — niso zadovoljni niti oni madjarski in vrh tega še liberalni (!) patrijotje, ki tu pa tam kaj čujejo o tem prevodu. No, vendar so, počenši od ministerskega predsednika pa do skrajnih levičarjev v srcu hvaležni za ta prevod svojemu slugi pod imenom hrvatskega bana, in čutijo se še bolj varne, ako vspodbudijo kdaj svojega Hedervarya k odločnejši delavnosti v praktičnem izvajanju njegovega prevoda.

Toda mislili se nismo baviti samo s Hedervaryem. Vrli čitatelji naj nam ne vzamejo za zlo, da smo jim precej v začetku podali tako sliko, kajti pri najbolji volji je nismo mogli pre-

zreti. Sploh smo nameravali v čisto drugi smeri risati politične in socijalne razmere na Hrvatskem. Na željo uredništva „Slov. Lista“ in po svojem bratskem nagibu hočemo bratom Slovencem nekoliko obširneje razpravljati o naših razmerah.

Bavili se ne bodemo toliko s sedanjim javnim življenjem, pač pa si hočemo pogledati stvar nekoliko globlje ter navesti odkrito vse one okolnosti, iz katerih se je nujno razvilo vse sedanje naše državno-pravno, politično-narodno in politično-strankarsko življenje, da pridemo slednjič v zvezo s temi preresnimi gospodarskimi in drugimi socijalnimi razmerami. Do tedaj pa kličem severnim bratom: Živeli Slovenci!

Napad na Čehe na Dunaju.

Zadnjo soboto večer je na Dunaju češko društvo „Sokol Fügner“ praznovalo desetletnico svojega obstoja v Stahlenerjevi gostilni v Hernalsu. Prebivalstvo dunajskega mesta je bilo nekdanjako tolerantno in pred leti bi se nihče ne bil izpodtikal, ako bi bilo kako slovansko društvo v zaprtih gostilniških prostorih praznovalo kako veselico. Drugače je pa dandanes, ko je Wolf podivjal in do skrajne nestrpnosti navil zlasti vseučilišnike. Že več tednov poprej so ščuvali nemško-nacijonalni listi proti tej slavnosti. Ščuvanje je prihajalo v liste seveda od nemških dijakov, ki hočejo izrabiti vsako priliko za svoje velikonemške demonstracije.

„Nemško misleče in nemško čuteče dijaštvo“ se je zbiralo v soboto zvečer v Mandlovi gostilni nasproti Stahlenerju. Sodruga je bila obojena s palicami in kamni. Vodila sta jo poslanca dr. Fochler in Mittermayr. Zunaj gostilne so hodile gori in doli trope dijakov s plavicami. Vse novodošle somišljenike so pozdravljali s hajanjem, „Sokoli“, ki so prihajali k Stahlenerju, so bili pa vsprejeti s glasnimi „fej-klici“. Mnogo zastopnikov sokolskih društev se je pripeljalo s fijakarji. Nemška druhal, ki je vedno naraščala, akoravno jo je razganjala policija, jih je pozdravljala z izrazi najhujšega zaničevanja. Metali so nanje tudi redkev in druge stvari. Ko je zvečer okoli 1/2 9. ure prišlo nad 40 „Sokolov“ v narodni noši, so Nemci začeli tuliti „Wacht am Rhein“ in „Der Gott, der Eisen wachsen liess“. Mandlovo gostilno in vrt, kjer je bilo okoli 2000 dijakov, je izpraznila policija. Bil je zadnji čas, kajti dijaki so nastopali na odru odkoder so spodili neko igralno družbo, in so v svojih govorih sramotili Čehe ter hujskali množico k naskoku.

Mej tem časom je pa nemška druhal, obojena z debelimi palicami, napadla v neki drugi ulici dva oddelka „Sokolov“, ki so šli k slavnosti. Ranjenih je bilo 11 Čehov, večinoma težko. Nemški listi sami pravijo, da so dobivali Čehi „furchtbare Stockhiebe“, „sie wurden jämmerlich durchgeprügelt“. Sedaj je posegla vmes policija, ki je na konjih in peš začela prazniti ulice. Aretovanih je bilo 44 napadalcev, mej njimi tudi poslanec Mittermayer in drugi, ker so se ustavljali policiji.

Po polnoči je na ulici bilo postalo tiho. Večina demonstrantov se je bila razšla, okoli 300 se jih je bilo pa skrilo in so čakali, kakor

lopovi za čisto na Čehe, vračajoče se od slavnosti. Izvršili so svoje junaško delo. Ko so češke dame in „Sokoli“ mirno prišli mimo, so jih Nemci nenadoma naskočili. Tekla je češka kri, vidni znaki nemške kulture so se poznali po tleh.

Ako pomislimo, kako dobrovoljno so ravnokar Rusi dovolili, da je peščica privandranih Nemcev sredi slovanske države, v Petrogradu, ne natihoma v kaki gostilni, ampak z velikanskim šumom obhajala svojo slavnost, potem moramo še tem bolj obsojati razuzdanost in surovost dunajskih nemških dijakov. Nemec méni, da je Slovan res narejen iz lipovega lesa, in da sme ž njim počenjati, kar se mu ljubi. Tudi ljubljanski Nemci so v tesni zvezi z dunajskimi surovci, ž njimi so jednega mišljenja, da Slovane treba uničiti in, če ni drugače — pobiti.

Čehov je na Dunaju primerno več, kakor Nemcev v Ljubljani, a shajati se ne smejo in ne smejo se skupaj poveseliti, ker jim tega ne dovolijo nemški „burši“. Ko bi Slovenci v Ljubljani hoteli priznati, da smo se nasrkali kulture od Nemcev, morali bi posnemati vzgledne Nemce tudi v surovih naskokih. Res, lahko bi v Ljubljani Slovenci vrnili nemškimi „buršem“, a tega nočemo storiti, kar najbolj dokazuje, da naša omika visoko nadkriljuje nemško kulturo. S studom se obračamo od nemškega hrasta, ker na njem raste le podlost in surovost. To naj si dobro zapomni tudi tista „Narodova“ klika, ki tišči v zvezo z Nemci kakor bik v nova vrata.

Izvirni dopisi.

Šmartno pod Šmarno Goro. Naše

„žegnanje“ je bilo kljub oviram letos res praznično in slovesno. Deseto slovesno opravilo je imel preč. g. dr. Josip Dolenc. Vrli pevci šmartinski so se prav odlično izkazali. Vodil jih je č. g. dr. Evgen Lampè, pod čigar izbornim vodstvom žrtvuje z radostjo vsak pevec svoje moči. Vsim navzočim navdajala je srce vzvišena pobožnost. Novo popravljene orglje so tako močno in polno donele pod rokami mojsterskega ogljarja, da je bilo veselje. I, boste prašali, kaj pa novo postavljeni učitelj šmartinski, Rojina, je li ne zna več orgljati, ali je bil bolan? E, kaj še! Tisto nedeljo pred svetim Martinom je bil šel na „jago“. Popoldne je pa prišel v župnišče ter prosil g. župnika: „naj oznanijo biro za orgljanje!“ Zares prav „proste duše“ mora biti učitelj, kakor bo povdarjal „Narodov“ šefredakter dr. Tavčar o priliki zveze slov. učit. društev, ker hoče biro za orgljanje, ob času božje službe pa gre na „jago“. — Zgoraj sem dejal „klub vsem oviram“. Povedal mi je pevec iz Tacna, da je prišel prejšnji šmartinski učitelj Černignoj, ali kako se že piše, — ter je v družbi sedajnega učitelja nagovarjal šmartinske pevce, da naj se petju v župni cerkvi ustavijo. Toda zavedni šmartinski pevci so jima pokazali, da so šmartinski farani, da jim je za čast šmartinske fare, toraj tudi za slovesno službo božjo in pošteno, lepo petje, zlasti še ob slovesnem proščanju svojega farnega patrona. Nečedno se jim je zdelo početje obeh učiteljev; njihovo nagovarjanje ni le bilo brezuspešno, ampak srce jim je užalilo, da učitelja, orgljarja, delata szgago, ko bi imela pospeševati, osrčevati in navduševati. Gosp. učitelj Rojina, zapomnite si to, ter se nikar ne ču-

dite, če vam bo ugled in spoštovanje pri nas Šmartinčanah skopnelo popolnoma.

S Hrvaškega, 20. julija. (Medmursko vprašanje.) Navzlic temu, da so Madjari, boreči se 48. leta za svojo samostojnost, delali na vse kriplje proti Avstriji ter se kazali zaščitniki in prvoboritelje za svobodo, da bi si s tem pridobili simpatije kulturnih narodov — vendar se nikoli ne obotavljajo, kadar se jim je treba znositi nad slabejšim narodom. Pri sklepanju pogodbe leta 67. so si izgovorili po naravnem in zgodovinskem pravu Reko z okolico in Medmurje. Reška uprava deluje brez vsakega ozira na Hrvatsko (dasiravno je to proti nagodbi) in se bojuje za avtonomijo, a ta boj se lahko imenuje uprav otročji. Reka je še danes preporno vprašanje med Ogersko in Hrvatsko. Koliko bodo opravili Rečani v svojem boju, kaže to, da jim je vsemogočni Szell kar naravnost povedal, da je v interesu Ogerske, da ostane Reka zavisen del ogerske polovice. O hrvatskem mestu barantajo brez Hrvatev, a to delajo svobodni Madjari! Med tem, ko je Reka vsaj „preporno vprašanje“, je pripadlo Medmurje politički povsem pod Pešto leta 67. Madjari so sicer dobro vedeli, da so vsaki, še tako silni protinaravni zakoni slabi, zato so takoj od prvega dne sistematično delovali na to, da preobrnejo naravo.

Nasilni vladajoči sistem, ki onemogočuje narodu — narodno se razvijati, so združili Madjari z madjarizatorsko politiko v šoli in upravi. Zdaj jih je pa obšel strah, da jim gre to delo prepočasi od rok, in tega naj bi bila kriva okolnost, da pripada Medmurje, ta sedež slavni hrvatskih banov Zrinskih, še vedno pod zagrebško nadškofijo. To, po njihovem mnenju še nerešeno vprašanje so postavili sedaj na dnevni red. Madjarski časopisi sicer dobro vedo, da delajo brezdušno in da profanirajo pojem svobode, vendar kar javno razpravljajo, v koliko je že madjarizacija uspela in kaj je krivo, da še niso izpolnjene njihove želje. In, glejte, našli so krivca — zagrebškega nadškofa! Ne bomo navajali, kaj vse krivi madjarsko časopisje nadškofa Posilovića, samo to naj povemo, da ni nadškof Posilović po njihovem mnenju nič več in nič manj, kakor zarotnik proti madjarski državni ideji! V resnici ni pokazal dr. Posilović niti z jednim korakom, da je v opoziciji proti Madjarom, ali dosti je to, ker ni v madjarski službi, kakor pokojni nadškof Mihajlović, ki je ustrezal vsem madjarskim željam v tem oziru, da izgubi medmurski narod svoj narodni duh in ponos. Minister Vlassicz je že izposloval odbor, ki naj bi slednjič določil pravo mejo med Ogersko in Hrvatsko, oziroma varaždinsko županijo. Stvar bo morala priti tudi pred sabor, pa Madjari se tega ne boje, dokler je na bankskem stolu v Zagrebu Hedervary! — Pravi Hrvati pa vendar ne obupavajo, temveč se nadejajo za gotovo, da bode še Medmurje del Hrvatske. Sploh je pa med Madjari in Hrvati nepremostljiv jezik, ki bi utegnil roditi novo 48. leto.

Politiški pregled.

Davek na davek! § 14. zopet poje. Komaj smo izvedeli, da se je sladkor podražil za 6 kr. kilo, že so tu drugi novi davki, davek na pivo, zlasti na petrolej. Čemu se izsesavajo samo nižji sloji ljudstva, ko se tako skrbno varujejo tisti, ki režejo „kapune“? To je sad nemške obstrukcije, da sedaj vlada počenja z davkoplačevalci, kar se ji ljubi, ker ni nikogar v zbornici, ki bi ji rekel: stoj!

Nemške želje. Nemški listi prinašajo vest, da je nastal razkol med slovenskimi državnimi poslanci, ker sta se poslanca dr. Gregorčič in grof Coronini ločila od drugih državnih poslancev in osnovala svoj list „Gorica“. Nemcem nobena stvar bolj ne ugaja, kakor razpor med Slovenci, zato pridno kurijo še z lažnjivimi poročili.

„Deutschvolkliches“ iz Celovca. Občinski svet v Celovcu je sklenil ministerskemu svetu predložiti ugovorov, ker se je nagodba z Ogersko podaljšala na podlagi § 14. Celovčani bi najrajše videli, da bi se odtrgala Avstrija od Ogerske in priklopila Nemčiji. Zato nočejo imeti sploh no-

bene nagodbe z Ogersko. Prej so ropotali ko-roški nacionalni državni poslanci v državnem zboru zoper vsako posvetovanje o nagodbi, sedaj, ko se je sklenila, ropotajo pa mestni očetje. Kje jih čevelj žuli, se spozna iz tega, da je celovski občinski svet v isti seji sklenil, da naj najlepši trg v Celovcu nosi ime najhujšega sovražnika Avstrije in naj se imenuje „Bismarck-Platz“. Deset „Deutschvolkclerjev“ je ustanovilo v občinskem svetu posebno zvezo. Ta zveza bode najbrže še predlagala, da se Bismarck imenuje za prvega boga v nemških nebesih in na nemški zemlji. Nemci brende!

V Črni Gori so mesta dobila avtonomijo, da bodo smela, kar doslej ni bilo, z občinskim svetom in županom na čelu upravljati mestno premoženje. Vlada si je pridržala nadzorstvo. Zvršile so se pa volitve po mestih ugodno za vlado in mladi radikalni življi niso prišli na vrh.

V Galiciji je neki okrajni svet dovolil za katoliške misijone 500 gld. Okrajni glavar je ta sklep ustavil, deželni odbor in namestništvo sta ga pa potrdila. Liberalni listi se zaradi tega jeze, češ da se z misijoni le izpodkopuje moralnost ljudstva, utrjuje se pa s predstavami v gledališčih. Po krščanskih nazorih je seveda narobe res.

Kralj Milan bo kmalu imel pod ključem vse svoje politične nasprotnike, ker jih dolži, da so sokrivci pri atentatu. Obdolžil je krivde tudi črnogorski dvor, dal zapreti Blaža Petrovića, a ga potem zopet izpustil. Črnogorska vlada je oficijelno razglasila, da nje in njenih članov ne zadeva čisto nobena krivda. Srbski poslanik general Gruić, kateri je bil poklican iz Petrograda domov, je odpotoval, mesto v Srbijo, kjer bi ga gotovo zaprli, rajši v inozemstvo. Ruski car mu je pri odhodu podelil visoko odlikovanje. Sploh se opaža, da car že jako težko gleda Milanove surovosti.

Domače novice.

Kaj bode s „Kmetijsko družbo“? To vprašanje gre od ust do ust po vsi deželi kranjski: kaj hočemo storiti? „Slovenec“ je nepremišljeno vrgel med svet ta pomislek, češ: ali bomo osnovali sedaj svojo „Kmetijsko družbo“? Kaj še! Ta bi bila lepa, da bi se večina dala izgnati od manjšine! — Naše mnenje je to-le: Razpor obžalujemo med Slovenci sploh, zlasti pa še na gospodarskem polju, če pa nastane, moramo ž njim računati. Pri „Kmetijski družbi“ se je razpor zanetil s tem, da je „Narodova“ stranka vpila: „Družba je naša“, katoliškonarodna stranka si je bila pa svesta, da večina članov pripada njej, in da plačani uradniki družbe ne smejo izpodkopovati njene organizacije. Prišel je potem še zasmeh dr. Tavčarja na kmete in nasilni naskok predsednika Murnika na volilno pravico članov. Kaj takega se ne zgodi kmalu pod solncem. Predsednik sam je predlagal gosp. Povšeta, da naj se voli per acclamationem. Volilo se je potem z listki in vse glasove je dobil gosp. Povše, le en sam glas dr. Tavčar. Nato je predsednik zaključil shod, češ, da so se godile pri volitvi nepravilnosti. Ko bi gosp. Murnik imel toliko spretnosti za predsednika „Kmetijske družbe“, kolikor je nima, že samo zaradi tega neslišnega postopanja, s katerim je občutno oškodoval stotine društvenih članov, zahteva navadna manira, da se znebi predsedniške časti, ker je v resnici ni vreden. Če so začele zdaj podružnice pošiljati mu nezaupnice, je to nekaj čisto naravnega. Kdo bo trpel predsednika, ki večino članov bije po glavi? Kmetijska družba je vendar za ljudi, ki se pečajo s kmetijstvom! In prav sedanja c. kr. kmetijska družba pripada kmetom. Večina članov so kmetje, in kmetje so ji zložili sedanjo glavnico. Učitelji so jako malo pripomogli, ker plačujejo polovico manjšo članarino kot kmetje (sedaj pa hočejo imeti v družbi prvo besedo)! Nikakor naj se tedaj ne misli na snovanje druge družbe, ampak udeleži naj se, kdor le more, prihodnjega občnega zbora, da se pokaže, čegava je družba. Opozarjamo pa že danes slavno vlado, da naj poskrbi, da se ne bodo kmetje zopet oškodovali, če ne, naj si posledice

sama pripiše. Mi iz srca želimo, da bi se stranki zjedini za kandidate, in sicer (z ozirom na člane!) že pred občnim zborom, da bi ostal v družbi mir. Če bode pa hotel odstopajoči odbor kmete, oziroma njih zaupnike, postavljati za vrata in štuliti v odbor le močice iz tabora nemčurkonarodne zveze, potem seveda veljaj boj do skrajnosti. Kdor pride na občni zbor pokopat neumestno nakano avtokratov, stori dobro narodno in gospodarsko delo. Če že „Narodovci“ hočejo, da mora imeti družba politično lice, tedaj odsevaj iz njenega odbora mišljenje večine društvenih članov. To je po mnenju „Narodovcev“ prav bilo pri „Glasbeni Matici“, to bodi prav tudi pri „Kmetijski družbi“.

„Meščanski klub“ je imel zadnji ponedeljek prvi občni zbor v „Katoliškem Domu“. Pokazalo se je precej novih čilih močij, vnetih za društvo. Pokazalo pa tudi, da je v katoliško-narodni stranki nekaj starinskih figur, ki vohajo le, kakor v narodni stranki „staroste“, kje se dviga kadilo brez — dela. O razvoju društva prihodnjic.

Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani je imelo v četrtek občni zbor, katerega se je udeležilo 38 članov. Število udeležencev je bilo še precej veliko, ako se pomisli, da na občni zbor „Narodne Tiskarne“ včasih ne pride nobeden. Počastil je zbor s svojo navzočnostjo tudi knezoškof dr. Jeglič. Predsednik društva monsignor Zupančič je narisal stanje in napredek društva, dalje težavno stanje „Slovenca“ in ugodno stanje „Domoljuba“, ki se tiska v 10.400 izvodih. Tiskarna se razširja in popolnuje in daje kruha že 31. osebam, katerim je izplačala lani nad 17.000 gld. zaslužka. Papirja je porabila lani za več kot 13.000 gld. Tisk se množi in začela je tiskarna izdelavati tudi jako lepe razglednice. Nato je podal obširno poročilo o delovanju tiskarne tajnik g. ravnatelj dr. Lesar. Naštel je vsa važnejša dela, katera je tiskarna zvršila v minolem letu. Tiskarna je dobila 2 nova stroja z motorjema. Lepi sta dvorana za stavce in knjigoveznica. Omenil je, da je sodelovanje pri krščanskih časnikih dandanes boljše kot pridigovanje. Noben pridigar nima toliko poslušalcev kot „Domoljub“ bralcev. Priporočal je tudi ustanovitev farnih knjižnic. Gosp. župnik Texter iz Višnje Gore je poprašal po vzrokih, zakaj „Kat. bukvarna“ ne stoji ugodno. Povedalo se mu je, da je premeška v iztirjavanju dolgov. Sklenilo se je na zadnje nekoliko še zboljšati in povečati „Slovenca“. V odbor društva so bili voljeni gospodje: prelat dr. Kulavic, gen. vikar J. Flis, dr. J. Janežič, A. Kalan, M. Kolar, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. Lesar, R. Merčun, J. Novak, K. Polak, J. Sušnik, A. Zupančič in na novo Luka Smolnikar in dr. Al. Ušeničnik.

Med brate Hrvate! Dne 15. avgusta priredi „Slovenska krščansko socijalna zveza“ v Ljubljani izlet v Karlovec, ker se bode blagoslovila nova zastava delavskemu društvu „Nadi“. Do Zagreba in nazaj stane vlak 3 gld. 92 kr. in nekaj malega od Zagreba do Karlovca. Slovenci, pojdimo med Hrvate! Zglase naj se udeleženci pri č. g. stolnem vikarju Luki Smolnikarju v Ljubljani.

Vrhniška železnica se otvori jutri. Ob 9. uri se odpelje vlak z gosti iz Ljubljane in se povrne ob 5. uri popoldne v Ljubljano. Potem bodo pa vozili vsak dan po trije mešani vlaki tja in nazaj. Rabili se bodo na tej železnici samo vozovi I. in III. razreda. Opoludanski poštni vlak črte Ljubljana—Trst se bode tudi ustavljal na Brezovici ter od ondod odhajal ob 1. uri 8 minut.

„Bralno društvo“ v Tržiču bode praznovalo jutri svojo desetletnico. Udeležilo bi se slavnosti mnogo narodnih društev, a okr. glavarstvo je slavnost prepovedalo, ker je bila preporno zglašena.

Češki dijaki pridejo dne 6. avgusta zjutraj na Bled in opoludne v Ljubljano. Zvečer bo stanek v „Narodnem Domu“. Drugi dan bo ondi opoludne banket in zvečer koncert. V torek pojdejo v Postojino, v sredo v Celje in v četrtek v Trst in Benetke.

V ljubljanski prisilni delavnici je bila na praznik hišnega patrona sv. Vincencija sv. birma. Birmanih je bilo 21 dečkov, ki so potem z

lepim petjem in zahvalo, izraženo v treh jezikih, v šolski sobi pokazali premil. knezoškofu svoje birmansko veselje. Navzoči so bili poleg uradnikov zavoda tudi zastopniki deželne odbora in dež. vlade.

Lesna organizacija. „Glasnik“ piše z ozirom na članek dr. Pečnika v našem listu, da bi bilo dobro, ako bi se za slovenske dežele kar najpreje mogoče zasnovala pridobitna zadruga lesnih producentov. Ta kmetijska lesna zadruga, brez posredovanja dobičkažejnih lesnih trgovcev, naj bi si ustanovila v inozemstvu zastope ali pa zaloge svojega blaga. „Glasnik“ apeluje na moč, ki se štejejo voditelje naroda, da naj takoj store potrebne korake v ta namen. Nam se pa zdi, da so taki možje, ki bi imeli zmožnost in voljo nesebično delati za ljudstvo, žal, le preredko sejani in zato zelo dvomimo, da se bo omenjena zadruga ustanovila takoj.

Na Goričah se je vršila zadnja nedeljo lepa delavska slavnost pod vodstvom gosp. dr. Kreka. Ustanovilo se je delavsko društvo za Medvode in Goriče, kateremu je premilostni g. knezoškof prepustil v porabo dve sobi v goriškem gradu.

Imenovanja. Ministerstvo je imenovalo inženirja Franca Pavlina v Ljubljani nadinženirjem in Jaromira Hanuša inženirjem pri dež. vladi v Ljubljani.

V Jeruzalem! Obrok za zglašenje božjepotnikov v imenitne kraje svete dežele poteka. Kdor misli iti pogledat Jeruzalem z Oljske gore in pomoliti na Zveličarjevem grobu, naj se hitro zgleda. Prilika je jako ugodna. Slovenci bodo prvič skupno spričali versko čuvstvo na mestu, kjer je živel, trpel in umrl Božji Sin za rešenje sveta. Slišimo od mnogih strani, da bi se tudi ženske jako rade udeležile tega krasnega potovanja in da bi marsikak možak šel rajši, ako bi mogel seboj peljati tudi svojo ženko ali pa kako odraščeno hčer. Oglasilo se je doslej nad 150 romarjev, večinoma z Gorenjskega, a zastopane so vendar vse pokrajine slovenske.

Iz ljubljanskega občinskega sveta. V seji dne 18. t. m. se je sprejel predlog, da naj se poišče stavbišče za tretjo deško ljudsko šolo, in sicer takó, da se bo ta šola lahko dopolnila z meščansko šolo, kadar bode deželni zbor pre naredil dotični zakon. — Sklenilo se je dalje, da se obrtno-nadaljevalna šola ne razdeli na dva dela dotlej, dokler se ne zgradi nova c. kr. državna obrtna šola. — Ugodilo se je prizivu poljanskih hišnih posestnikov glede doplačevanja za tlakovanje v toliko, da se je zadeva milostno odstopila pravnemu odseku. — Poskusilo se bode ustanoviti nov otroški vrtec v trnovski vojašnici, katero bode primerno prestrojil lastnik g. Oroslav Dolenc. — Za novo moško učno moč na mestni višji dekliški šoli se razpiše konkurenčni obrok do 15. avgusta. — Za regulacijo Miklošičeve ceste se je sklenilo trem posestnikom ponuditi za svet po 10 gld. za kvadratni meter, v podaljšani Hilšerjevi ulici pa po 7 gld. kv. meter. Za nakup Trčkove in Klopčičeve hiše, potrebnih za zgradbo novega župnišča pri sv. Jakobu, se je sklenilo plačati 5000 gld. — Drugo sejo je imel mestni zbor dne 19. t. m. Josipu Lehnerju se je dovolilo, da bo dobival za zgradbo nove hiše in tesarski obrt vodo iz mestnega vodovoda. (Pri tej priliki grajamo vodovodni odsek, ker je jako trd glede oddaje vode tistim domačim delavcem, ki si gradé male hišice. Veliko socialnega čuta mestnim očetom res ne moremo pripisovati, mnogi sede v mehkem gnezdu in ne vedo, kaj je beda, a nekoliko naj bi delavcem vendar šli na roko že zaradi tega, ker se vladajoča stranka saj včasih hlina, da je socialna.) — Poročalo se je potem o premembi stavbnih črt pri deželnem dvorcu. — Pred novim justičnim poslopjem se bode vsled vladne želje napravil trg in v tem smislu spremenil regulacijski načrt. Spremeni se stavbna črta tudi ob Virantovem vrtu. Pri gluhozemnici v Vodmatu odstopi vlada v cestne namene 2485 m² sveta za visoko ceno, namreč po 6 gld. m². Poslopje Stubenbergove ustanove v Gradišču bode za 20 strank in bo stalo 38.000 gld. Napravi se za 700 gld. telegrafska zveza med Gradom in „Mestnim domom“. Za elektrarni-

škega in vodovodnega upravitelja se priredita stanovanji v „Mestnem domu“. — V tajni seji je bil potem g. I. Tomec imenovan za mestnega nadkomisarja in g. Janko vitez Bleiweis za mestnega tržnega nadzornika. Tako je slavni „rotovž“ zopet dobil v svojo sredo enega, kateremu ne bode dolgo treba čakati na advancement, ker bo imel okoli sebe mnogo somišljenikov — „faliranih študentov“. — V četrtkovi seji je bila razprava o oddaji električnega toka za projektovano mestno električno železnico. Upiral se je železnici svetnik Turk, ki pa seveda ni nič opravil, ker je bil spisani govor doma pozabil. Sklenilo se je, oddati zgradbo železnice firmi Siemens in Halske. Prva glavna črta bo šla od južnega kolodvora po Dunajski cesti, Prešernovih ulicah na Frančiškanski most, Špitalske ulice, Stari trg in Florijanske ulice na dolenski kolodvor. Druga glavna črta bode pa šla od rotovža čez Poljane do deželne bolnice. Vlak bo vozil od 7. ure zjutraj do 10. ure zvečer po letu vsakih 7. minut. Od južnega kolodvora do pošte bode stala voznja za osebo 10 vin., za 4 zone daljave 25 vin. Čez 50 let postane železnica mestna last. Stranske proge so dosedaj določene do pokopališča, tobačne tovarne klavnice in od sv. Jakoba po Emonski cesti do Bleiweisove ceste.

Ne vsiljujte nam nasprotnikov! Pod tem naslovom smo dobili pismo, ki se bavi s procvitajočo slovensko krščansko-socialno organizacijo. Dopisnik opozarja na to, da se premalo pazi, v koliko so zanesljivi ljudje, ki se semtertja uslužbujejo pri gospodarski organizaciji. Množe se slučajji, da se hočejo na mehko pri krščansko-socialni organizaciji usesti ljudje, ki so vse prej nego krščansko-socialni. Vsled tega nastane lahko velika nevarnost za našo gospodarsko organizacijo. Svoji k svojim. — Iz drugega vira se nam pa sporoča, da so novi uradniki delavni in vneti za smoter „Gospodarske zveze“.

Inemann kot gost v narodnem gledališču v Pragi. „Katolícké Listy“ št. 182 pišejo siedeče: „Število naših dramatičnih umetnikov je večje, nego domača potreba. Odtod ta pojav, da je mnogo Čehov razpršenih po večjih in manjših gledališčih, nemških in slovanskih, mej njimi dosti tudi takšnih, o katerih veljajo svetopisemske besede: „Nihče ni v svoji domovini prorok“. Daleč od domovine so našli priznanje. Prišli so v veljavo. Le slučajno, v dobi svojih gledaliških počitnic, dajo se nam v domovini videti in slišati. A so nam dobro došli. K dragim gostom štejemo tudi g. Inemanna, rojenega Pražana. Ostavil je pri nas vseh drag spomin kot nekedanji igralec pri smihovskem gledališču. Sedaj je pa v Ljubljani kot predstavljalec karakternih ulog in kot režiser steber drame bratskega nam naroda. Nam se je predstavil v ulogi Shylloka v veseloigrji „Trgovec beneški“. G. Inemann se je potrudil, da nam je z zunanostjo, igro in žargonom podal tip židovskega vampira. Svoje velike prizore je ostro pointiral in na mah pridobil simpatije poslušalcev. Ganljivi prizor pred sodiščem, ko Shyllok, prevarjen v svojih nadah, odhaja, je predstavljal z veliko psihologično globočino. Živahno ploskanje mu je bilo v zasluženo nagrado za umetniško delo. Umetnike takovega značaja je dobro imeti v evidenci.“ V številki 191. ravno istega lista bemo nastopno: „O ljubem in simpatičnem gostu g. Inemannu smo pisali že pri njegovem prvem debutu v Trgovcu beneškem. Tudi drugi njegov nastop v Šubertovi narodni drami „Jan Vyrava“ je imel znaten uspeh. In vendar je imel proti ustvaritelju te kremenite postave g. Šmahu neprimerno težko ulogo. Ponosni, na svoji časti razžaljeni kmet, ki grmi v uporni ljud gromovite besede, silen v glasu in postavi, presega prirojena sredstva g. Inemanna. Ustvaril si je seveda svojega Vyravo skromneje v razmerju k svojim silam, po naši predstavi o Vyravi boljje odgovarja igra g. Šmabe. Zato nas je pa v predvčerajšnji francoski jednodejanki „Pri piketu“ naravnost presenetil. Bil je to kabinetni kosek dramatične umetnosti. Njegov chevalier, stari plemenitaš, ponosen na svoj grb in svojo čast, starec nervozen in prepirljiv, je bil imenitno

podan. Bila je to v resnici tipična oseba, do najmanjih podrobnostij dobro premišljena. Njegova samozavestnost, katero stori nasproti bogastvu plebejca trgovca, užaljeni plemiški čut, ki le prisiljen uživa gostoljubnost, ko mu je bilo le z jedno besedico spomnjeno, vse to nam je podal g. Inemann z bravuro dovršenega umetnika. Izborna koncipirana jednodejanka, pa je tudi vredna, da se posluša. G. Inemann je bil izvrsten v ulogi Chevaliera. Tem, ki ga pri smihovskem gledališču niso poznali, se je kvalificiral kot znamenit igralec, moč, ki jo v domovini radostno pozdravljamo. Vedno se govori in šepetaje o reorganizaciji našega gledališča. To bi bilo le v korist naši umetnosti. Imamo izvrstnih močij, ki se potikajo po tujini. Radi bi se vrnili v Prago in mi bi jih z veseljem pozdravili. A g. Inemann je eden izmed najbolj simpatičnih.“ Jednako laskave ocene beremo v listih: „Vořdni Listy“, „Hlas Naroda“, „Politik“, „Prager Abendblatt“, „Radikalni Listy“, „Zlata Praha“ i. t. d. Čestitamo gospodu Inemannu k takim uspehom.

Celjski „hailovci“ so zopet pretečeno nedeljo o priliki dohoda ljubljanskih kolesarjev v Celje pokazali, kaj da so. Kakor divjaki pritiho-tapili so se, ko se je storila noč, v obližje „Narodnega Doma“ in prežali na naše kolesarje. Metali so v vrt „Narodnega Doma“ kamenje in pesek. Zasačili so Slovenci enega celjskih olkancev pri tem delu, a policija ga ni hotela aretovati. Ko so se naši kolesarji podali na kolodvor, psovali so jih celjski fakini z raznimi psovskami. Še na kolodvoru niso imeli miru. Gospodje železniški uradniki in drugi uslužbenci so jako energično postopali proti razgrajajem, za kar jim gre čast. Seveda celjska policija je varovala le svoje Nemčurje. Cela zadeva pride pred sodišče, ker so pozvedeli kolesarji imena razgrajajev.

Drobne novice. Dne 31. julija napravi „Zveza“ shod za koroške posojilnice. — V velikovski okolici se je pokazala med srnami kužna bolezen. — Na ustanovnem shodu „Südmärke“ so se posebno skazovali c. kr. svetniki in častili s Pruskega došli gostje. Slovenski c. kr. se pa boje družbe sv. Cirila in Metoda in „Naše straže“.

„Slovanske knjižnice“ so izšli snopiči 86—88, ki obsegajo spisa Spatopluha Čecha „Jestřab contra Hrdlička“ in „Prve skrbi“. Sprejaj je lepa podoba pisateljeva.

Admiral Dewey, premagalec španjskega brodovja pri Manili, je dne 20. t. m. obiskal Trst. Pričakovalo ga je na bregu veliko radovednega občinstva.

O „Sokolskih društvih“ piše „Narod“: „Žalostno je, da v naših sokolskih krogih vlada mnenje, da sam sokolski krog stvari pravega Sokola; večina nosi sokolsko obleko samo za parado. Koliko lepše bi bilo, ako bi tudi Vi, bratje Sokoli, ki ste telovadce gledali in občudovali, sami stopili na telovadišče, vsaj pri prostih vajah, kajti kaj čisto se čuje predbacivanje, da nastopajo pri Sokolu samo golobradi mladenci.“ — Tudi nam se zdi, da so „Sokolska društva“ zgrešila svojo poklic. Pripomnimo še, da bi bilo na kmetih veliko bolj umestno gospodarsko društvo, kakor kako gosposko društvo, ki za parado nosi rudečo srajco, in zato se ne strinjamo z nasvetom g. Janeza Rusa, ki svetuje v „Narodu“, da naj se v Podbrezjah na Gorenjskem osnuje „Sokolsko društvo“.

Pri Poličanah so našli dne 20. julija na železniškem tiru golo truplo kakih 40 let stare ženske. Glava je ležala kakih 9 m od trupla na nekem robcu.

Sladkor podražen. C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko je izdalo razglas, zadevajoč dodatni davek za sladkor in sladkornato blago. Ta davek znaša za 100 kil sladkorčkov 10 K 20 v., od 100 kil oslajenega sadja 7 K 20 v., od 100 kil čokolade 6 K 60 v. in od 100 litrov likerja 3 K 60 v. Od dne 1. avgusta se bode obdačila vsaka zaloga sladkorja in sladkornatega blaga, ki presega 20, in pri osebah, ki se ne pečajo s trgovino in obrtom sladkorja, 10 kil. Golice, na katerih se prijavljajo zaloge sladkorja, dobivajo se v davčnih uradih in oddelkih fi-

nančne straže. — Davčni vijak deluje prečvrsto!

Iz Ormoža. Tukaj se je osnovala okrajna posojilnica, registrirana zadruga z neomejeno zavezo, ter začela svoje poslovanje dne 15. julija t. l. V načelstvu in nadzorstvu so odlični rodoljubi iz Ormoža, Središča in okolice. Nova posojilnica obrestuje denarne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ od 1. in 15. vsakega meseca računeno ter se ne vzdignjene obresti pripisujejo polletno h glavnici. Menična posojila dajejo se na 6% , proti vknjižbi pa na $5\frac{1}{2}\%$. Rentni davek plača posojilnica sama.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju 1899 je 142 strank uložilo 24.459 gld. 67 kr. 120 strank vzdignilo 11.534 gld. 09 kr. 33 strankam se je izplačalo posojil 16.065 gld. denarni promet 86.467 gld. 15 kr. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici.

Mestna hranilnica v Novem Mestu. V mesecu juniju 1898 je 146 strank vložilo 38.904 gld. 57 kr. 119 strank vzdignilo 32.374 gld. 30 kr. toraj več vložilo 6530 gld. 27 kr. 6 strankam posojil se je izplačalo 4900 gld. stanje vlog 1.260.196 gld. 23 kr. denarni promet 172.258 gld. 73 kr. Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu.

Razne stvari.

Potres v Rimu. Kakor javljajo laški listi, se je dne 19. t. m. okoli dveh popoldan čutil v Rimu najprej lahek podzemeljski sunek, potem je pa čez par minut sledil močnejši. Okolu pol treh se je pa zemlja krepko tresla. Prebivalstvo je bilo razburjeno. Poškodovanih je več hiš in cerkva, vendar se ni nobeden prebivalec ponesrečil. Iz Acci Castello poročajo, da se je istega dne zjutraj slišal v Etni strašen podzemeljski šum. Kmalu na to je švigal iz ognjenika plamen, podoben gorečemu stebri, kateremu je sledila toča gostega peska in pepela.

Židje v pravi luči. V Jasgberenyu na Ogorskem so zopet Židje pokazali, kaj so, in da gledajo le na to, kako bi žalili kristijane. V tem mestu je krščansko prebivalstvo v manjšini, zato imajo Židje še večji pogum. Kaj so storili? Na treh oslih jezдили so ciganski godci in za njimi korakale so tri maske, oblečene v kapucinskih kutah. Jedna teh mask je držala v rokah velik križ, druga pa v levi roki rožni venec, kateri je bil sestavljen z nezrelega sadja, krompirja in čebule. Z križem in tem rožnim vencem bili so po oslih in po mimogredočih ljudeh. Upili in zasmehovali so našo cerkev, posnemali cerkvene obrede in norčevali se iz katoliške vere na najostudnejši način. Mestne korifeje (seveda sami Židje) so tem pošastim ploskale in tudi policija je vse to počenjanje mirno gledala. Kaj bi se li zgodilo kristijanom, ako bi se na tak način norčevali iz židovskih obredov?!

Srbsko vseučilišče. V Belemgradu izdeluje posebna komisija načrt za ustanovitev vseučilišča, ki naj bi imelo pet fakultet: bogoslovno, pravno, modroslovno, medicinsko in tehniško.

Tatvina v železniškem kupeju. Na Orleanskem kolodvoru je dobil neki delavec, ko je prišel čistiti železniške vozove, trdo spečo damo v nekem kupeju II. razreda. Dolgo časa se je trudil, predno se mu je posrečilo prebuditi to damo. Ko je prišla popolnoma k zavesti opazi, da ji je ukradena ročna torbica s 70.000 franki. Policijskemu komisarju je izpovedala, da je prišel v Limoges-u neki gospod, katerega je imela za železniškega uslužbenca, v njen kupe in zahteval vozni listek v pregled ob enem ji je pa dal podubati z male steklenice in je bila takoj v nezavesti. Brzobjavilo se je precej na vse strani. Našla se je torbica v bližini mesta Orleans, seveda prazna. O zločincu ni duha ne sluha.

Avstrijska mesta so v tridesetih letih takole narastla: Dunaj od 842.951 prebivalcev na 1.623.134; Praga od 164.267 na 201.029; Lvov od 87.109 na 141.484; Brno od 73.771 na 104.234; Krakovo od 49.835 na 82.493; Linc od 30.538 na 52.842; Pulj od 16.324 na 31.623; Ljubljana od 22.593 na 30.864; Maribor od

12.838 na 22.233. Za ostala mesta nimamo pri rokah podatkov.

Krone. Z avstroogersko nagodbo stopi v veljavo tudi novi valutni zakon, vsled katerega se bode menda s 1. januarjem 1900 pričelo računanje po kronah.

V Budapešti je nastal velik požar, ker se je v nekem skladišču vnel Calcium-Carbid. Škode je 100.000 gld.

Črne koze. V Sinaju na Rumunskem, kjer je letovišče kraljeve rodbine, je zavladala nevarna epidemija. Že okoli 150 vojakov je zbolelo za črnimi kozami. Mnogo bolnikov je umrlo.

Kuga v Egiptu. Listi poročajo, da pojejava kuga v Aleksandriji. Dne 11. t. m. ni bilo prijavljenega nobenega novega slučaja in nobene smrti vsled kuge. A kaj pomaga to, ker preti nevarnost, da se kuga vnovič zanese iz vzhodnje Indije.

Čuden povod dobrotljivosti! Na Laškem prirejajo v korist zanemarjene mladine boje aristokratov z medvedi. Ker se je tak boj nekoč posebno dobro obnesel, je kralj Humbert dal iz veselja radi tega 10.000 lir za ta dobrodelni namen.

Iskra. O ljudeh, ki se boje ali sramujejo iti javno za svojim prepričanjem, pravi Emile de Girardin krasno: „Zastava, ki jo skrivaš v žep, ni zastava, ampak žepna rutica!“

Svetovnoznano igrišče v Monaku daje monaškemu knezu Albertu na leto pol milijona frankov za zemljišče, na katerem stoji igrišče, v katerem ljudje zapravljajo ogromne svote. Akcije družbe pa prinašajo knezu nad 600.000 fr. dividende, skupaj torej 1.100.000 fr. Za podaljšanje koncesije je družba dala knezu 5 mil. gld. Za denar torej i knez privoli, da se daje prilika za samomore.

„Kdor ima malo vere, ima veliko vraž.“ To znatno načelo se dokazuje i na žalostno-slavnem pisatelju Emilu Zoli. Med drugim ima ta zapeljivec mladine nepremagljiv strah pred števil. 7, kar je čudno, ker ljubi Žide. Za nobeno ceno ne bi začel nič važnega na dan, katerega datum ima v sebi števil. 7. Tudi slabe posledice zadnjih svojih tožba zaradi Dreyfusa pripisuje poglavitno ti zadevi, da se je glavna razprava pričela dne 7. februvarja.

V dveh dneh ime zgubil. Za časa francoske revolucije je bil Saint Sire dva dni bolan in ni prav nič zvedel, kaj se je zgodilo, ker se sploh za svet ni brigal. Prav ta čas se je izvršila na Francoskem prekucija. Ko pride tretji dan na ulico, ga ustavi patrolja in popraša za ime. Moško je hotel reči: Monsieur le marquis de Saint-Sire, a že pri prvi besedi ga ustavi vojak rekoč: „Monsieur nimamo več“. „Dobro, tedaj Marquis“. „Tudi Marquisov nimamo več“. „Tedaj preprosto de Saint-Sire“. „Tudi to ne velja, de' pomeni plemenitnike, jih ni več“. „Saint Sir“? „Nič Saint, svetnike smo odpravili“. „Tedaj Sire“. „Tako smo rekli dozdej samo enemu človeku, namreč kralju, a tega smo spodili“. Tako je ubogi marquis izgubil ime z naslovi, da sam ni vedel kdaj.

Tovarnar Tresse v Berlinu je na nekem shodu v Kielu predlagal, naj se sestavljajo t. zv. delavski odbori, ki bi bili nekak uvod upeljavi konstitucijskega sistema v tovarnah. Namen teh odborov bi bil obravnati z delodajalcem o delavskem redu, o plači, o varstvenih napravah itd. Tresse ne misli, da bi vsled aktiviranja teh odborov padla disciplina; narobe — delavec se bode bolje zanimal za zavod. Razporno točko radi interesov delavca in delodajalca hoče Tresse odstraniti z upeljavo deleža na podjetnikovem dobičku. On sam je uvel ta sistem l. 1888. namesto božičnih darov. Začel je z 2% čistega dobička in od tega časa je delež uradnikov zrastel že na 5% in delavcev na $7\frac{1}{2}\%$. Od tega se dve tretjini izplačujeta v gotovini, ostanek pa se nabira v podporni blagajni, katero upravljajo delavci sami. Odkar je upeljal ta način, se je promet zvišal za 167%, čisti dobiček tovarne pa za 268%. Sicer pa obširneje o tem govori omenjeni Tresse v svojem spisu „Fabrikantenglück“, ki je izšel v Eisenachu pri Wilckensu.

Angleška delavska strokovna društva. Na shod Hirsch-Dunckerjevih delavskih društev

na Nemškem je prišel tudi angleški delavski voditelj Barnes. Imel je pri ti priliki govor, v katerem je načrtal značaj in sliko angleškega tradeunionizma. Pravil je, da si je angleško delavstvo še ohranilo jednotnost, ki ni porušena od raznih frakcij in strank. Ne more se imenovati stanovsko zavednim, ima pa že celo vrsto takih socialistov, katerih število se vedno množi. V celoti pojemlje angleški tradeunionizem stvari tako, kakor so in jih skuša izboljšati v danem razmerju. Da pa to misel izvrši, je prišel tradeunionizem do prepričanja, da se morajo pobirati visoki prispevki. V kolikor so uradno registrirani, je znašalo število članov teh strokovnih društev na Angleškem v poslednjem letu 1.609.000. Povprečni prispevek vsakega člana je znašal na leto 40—60 mark (24—36 gld.). Spoznali so, da so ona društva najpreje dosegla svoj namen, ki so pobirala najvišje doneske. Zato mora biti geslo delavskih društev: visoki prispevki. S temi bi se lahko branili posledicam bolezn, brezposla, starosti, nesreče. Na taka društva so delavci ponosni, taka društva so najboljša organizacija. Te besede veljajo tudi za nas. Kaj more neki tako društvo, katerega član plačuje mesečno — desetico? Nič. V gospodarskem boji odločujeta finančna sila in disciplina.

V Brnu je časih cvetela tkalska in suknarska obrt, katera je preživljala in z delom preskrbovala sto in sto mojstrov in pomočnikov, da niso poznali nobene revščine. Šele pred malo leti je ovladal kapital tekstilno obrt popolnoma, in dandanes se nahaja na tisoče delavcev v tekstilnih tovarnah v največjem, skoro obupnem siromaštvu. Zato se je zbralo nekaj krščanskih ljudij, ki bi za sedaj vsaj par sto delavcev radi rešili iz zadreg, in ustanovili so proizvodjalni tekstilni zavod na načelih samopomoči. To podjetje je velike važnosti i za delavce i za občinstvo. Njegov namen je: proizvodjanje vsake vrste tkanega in pletenega blaga, snovanje delavnic, potrebnih za proizvodjanje, zidanje skladišč za razprodajo izdelanega blaga in sirovin spadajočih v to področje, podpiranje ubožanih ali od nesreče in revščine prizadetih članov. Društveni deleži znašajo po 40 kron; vsaki član mora vzeti vsaj jeden tak delež in ga plačati v društveno blagajno bodisi naenkrat ali pa pri zapisu vplačati 1 krono, ostanek pa tako dolgo dajati dokler ni celi delež poravnal; to pa se mora zgoditi tekom jednega leta. Odbor lahko podaljša to dobo. Kadar je uplačan 10 kron, začno se obrestovati. V posebno knjižico pa vsak lahko vpisuje svoj delež, obresti njegove in delež na dobičku, v kolikor se isti ne pripiše nedopolnjenemu deležu. Imenuje se pa to društvo „Prvo tkalsko in suknarsko proizvodjalno društvo „Samopomoč“ v Brnu, upisano društvo z omejenim poroštvom“.

Časopis v ječi. Kot posebnost se naznanja izdajanje časnika, ki ima naslov „Star of Hope“ (zvezda upanja) in ki izhaja v newyorški državni kaznilnici Sing-Sing. Časopis urejuje in izdaje neki kaznjeneec. Urednik mu je „številka 1500“, in drugi kaznjeneec „številka 333“ mu je sotrudnik. Časnik je ustanovil dosedanji paznik Sage. Ta je vse kaznjence v zavodu povabil k sodelovanju. Urednik števil. 1500, ki je jedini žurnalist v Sing-Singu, pozivlje v prvi številki sotrudnike, naj razločno pišejo o dogodkih in se s polnim imenom podpišejo, ker na brezimne dopise se ne bode oziral. Veseli se tega, ko mu ne dela skrbi naklad tiska in pa ker se ne boji tožb vsled razžaljenja časti. List ima listnico za odgovore na vprašanja, domača oznaka, oddelek za svetovne dogodke in se tiska na 8. straneh. Vsekako je zanimiva ta vest, ker kaže, kako skrbe v Ameriki za duševni razvoj kaznjencev. — Pri dež. sodišču ljubljanskem imajo kaznjenci v hišnem redu obljubljeni „knjižnico“, a v knjižnici ni ne jedne slovenske knjige, mej nemškimi pa prevladujejo koledarji, katerim je odtrgan leposlovni in poučni tekst. Vsled tega kaznjenci dolgi čas preganjajo čisto z navadnim klafanjem in mnogo se jih ob takem postopanju še bolj spridi. Želeli bi torej, da deželno sodišče poskrbi za primerno slovensko knjižnico!

Najnovije vesti.

Koroška deželna vlada je razveljavila sklep celovskega občinskega sklepa, naperjen proti sklepanju pogodbe z Ogersko po § 14. Prav bi bilo, ko bi vlada kasirala tudi „Bismarkring“. Obč. svetnik dr. Kleimayr je odložil mandat.

Proti § 14. in pogodbi z Ogersko je izdala manifest zveza nemških krščansko-socialnih poslancev v državnem zboru. Biča se vlada zlasti zaradi podraženja sladkorja, pive in petroleja, ta nova bremena, ki zadenejo najbolj ubogo ljudstvo.

Dr. Adler je bil obsojen zaradi zadnje rabuke na mesec težke ječe.

Novica z Dunaja. Socialno-demokratski delavci so dne 20. t. m. napravili na Dunaju izprehod mimo „Angleškega dvora“, kjer so zborovali krščanski socialci. Žid Penizek poroča z Dunaja v „Narod“, da so si krščanske socialiste samo ogledali. Žid bi menda rad videl, da bi bili, kakor njegovi ogerski bratje, jahali na oslih in topli kristijane s križem in rožnim vencem.

O socialnem kurzu na Dunaju priobčimo prihodnjič poročilo iz peresa našega posebnega izvestitelja.

Bivši srbski poslanik Gruić se povrne iz Petrograda v Beligrad, ker mu je na zahtevanje ruske vlade zagotovljena prostost.

Posebni zabavni vlak na Bled bode šel jutri zjutraj ob 5. uri 57 minut z ljubljanskega državnega kolodvora in se povrne zvečer. Vožnina je znižana za polovico.

Značilna zmaga. V Vodnjanu so italijanski kmetje pri občinskih volitvah vrgli laško gospodo. V Istri se dani!

Na Goriškem se je zjasnilo.

Zadnji četrtek je imelo društvo „Sloga“ svoj izredni občni zbor, ki je bil sijajna manifestacija Gregorčič-Coroninijeve stranke. G. Andrej Gabršček je sicer mnogo storil za dobro stvar, a mož se je prevzel. Prišlo mu je menda v glavo, da bode mogoče, ako se zveže z dr. Tumo, odstaviti vse deželne in državne poslance in v kozji rog ugnati vse goriške Slovence. Pripravljanje za sedanje manevre se je vršilo že delj časa. Gabršček se je čutil, ker je imel v rokah lista „Soča“ in „Primorca“. Lahko je diktiral politiko kakor je hotel. Poslanci so pa rekli, da so oni še bolj poklicani za to, da vodijo politiko, in da društvo „Sloga“ mora imeti svoje glasilo, sicer je izročeno na milost in nemilost — „Soči“. Švignil je tedaj ogenj v streho dr. Tumi in Gabrščeku, ko se je „Sloga“ predzrnila dobiti svojo tiskarno, katera se imenuje „Narodna tiskarna“. Dr. Tuma v „Soči“ naravnost pravi: „Imel sem zaupanje v „narodno“ vodstvo, da ne zaidé na stranska pota. Z nakupom tiskarne moralo je to zaupanje izginiti ter dati mesta prepričanju in iskrenemu ogorčenju, da „narodno vodstvo“ zlorablja svojo moč proti posameznim osebam, ki so njega samovolji na poti. Z nakupom „Narodne tiskarne“ je „narodno vodstvo“ iskalo razpora in tudi našlo.“ — To je podpisal dr. Henrik Tuma, deželni poslanec in odbornik, v „Soči“ s svojim podpisom! Tedaj tiskarna, katero je kupilo društvo „Sloga“, daje dr. Tumi povod za razpor, povod, da očita deželnim in državnim poslancem zlorabo moči, strankarska pota, in, kakor na koncu članka pravi, goli terorizem, kateremu se on (Tuma) ne more udati, kajti on hoče ostati možat in dosleden, kar seveda vsi drugi niso. Ako bi ne bili nobene druge besede slišali o dr. Tumi, kakor to, imeli bi dosti. — No, Tuma in Gabršček hočeta imeti na Goriškem svojo stranko, ker je goriških Slovencev — preveč za eno stranko. Zato sta se potrudila v „Soči“ in drugače, da je dr. Tuma iz Kobarida in Bolca dobil zaupnico. Slikala sta položaj tako, da se dr. Tumi dela krivica z nečuvenim nasilstvom, da dr. Tuma vživa povsod veliko zaupanje in da bode „narodno vodstvo“ naletelo na odločen odpor večine zavednega prebivalstva. Tako je izigral g. Gabršček dr. Tumo in nekateri so že res mislili, da sta moža, katerima je ravnokar zaupala še vsa dežela, grof Coronini in dr. Gregorčič, postala prah in pepel. A stvar ni

tako huda. Pojasnilo se je na občnem zboru „Sloge“ v četrtek. Zmagala je pri volitvi v društveni odbor Coronini-Gregorčičeva stranka proti stranki Tuma-Gabršček z 298. glasovi proti sedmim. Nova klika je hotela volitev preprečiti, a ni šlo, odšla je z volišča.

V odbor „Sloge“ so bili voljeni gg.: grof Coronini, Dermastija, dr. Franko, dež. poslanec Klančič, nadučitelj Križmann, vikar Mašera, dr. Rojic in nadučitelj Furlani. Namestniki: Grča, Klanjšek, Mozetič in Muha. — Gosp. Gabršček, dr. Tuma, dr. Triller in Vrtovec bi bili radi pred volitvami pričakali se o dr. Tumi, in napravili škandal, kar pa ni bilo na dnevnem redu. Pa tudi ni bilo treba baš pred volitvami, opirati Tumo, ker je dr. Tuma itak že v odboru. Sicer je pa stvar jasna. — „Soča“ vedno bobna, da je „Slov. List“ grdil in blatil dr. Tumo. To sicer ni resnica, pač pa povemo mi brez ovinkov, kar mislimo, in, če smo kdaj kaj graje izrekli o Gabrščkovem bogu, se sedaj vidi, da se nismo zmotili. Mi vemo še kaj več, pa rajši končamo z besedami katere naj si „Soča“ vtakne za ogledalo: „Če bo vsled lahkomišljenega delovanja na razdor in prepir od strani izvestnih gospodov Goriška trpela še hujše kakor doslej ter če pademo za desetletja nazaj, če bodo nas Italijani vsled našega prepira še bolj pritiskali s pomočjo vlade, cesar vsega bi se bili v poslednjem času skoro otresli“, tedaj „Slov. List“ poreče: „Gabršček in Tuma sta pričela že n. pr. z „rajžo“ na Štajarsko.“

Pravila

„Meščanskega kluba“ v Ljubljani.

§ 1. Namen meščanskega kluba, ki ima svoj sedež v Ljubljani, je:

- pospeševanje meščanskih koristij in gmotnega napredka ljubljanskih meščanov;
- obramba meščanskih pravic;
- čitanje časopisov in
- razveseljevanje po prijateljskih sestankih, igrah, skupnih izletih in drugih veselicah. Politika je izključena.

§ 2. Društvo dosega svoj namen in sicer glede točk pod § 1 a) in b) s tem, da uprizarja sestanke udov v razgovor o potrebah meščanstva, preskrbljuje potrebno pomoč in skrbi za poučna predavanja; — glede točk pod § 1 c) in d) pa s tem, da vzdržuje skupne društvene prostore.

§ 3. Društvo je ustanovljeno, kedar mu pristopi vsaj 20 udov.

Ud sme biti vsak samostojen, avstrijski, v Ljubljani stanujoč državljan, ako se zgledi pri društvenem vodstvu, in ako ga odbor sprejme. Odbor za svojo odločbo ni nikomur odgovoren ter mu ni treba naznanjati vzrokov za odklonitev sprejema.

§ 4. Vsak društvenik dobi sprejemnico in tiskana pravila.

§ 5. Društveniki so plačujoči in pristopajo ali samo za svojo osebo ali pa s svojo rodbino.

§ 6. Udje samci plačujejo na leto 6 gld. udje z rodbino pa 12 gld. Udnina se plačuje za 3 mesece naprej. Poleg tega plača ud za pristop 1 gld. vpisnine.

§ 7. Pravice društvenikov so:

- obiskovati društvene prostore in čitati ondi razpoložene časnike ter obiskovati društvene veselice;
- vdeleževati se društvenih sestankov in občnih zborov, stavljati v društven delokrog spadajoče nasvete, vdeleževati se aktivno in pasivno volitev v odbor ter
- vpeljevati v društvene prostore goste, kateri se morajo predstaviti kakemu navzočih odbornikov.

§ 8. Ako hoče ud izstopiti iz društva, mora to 3 mesece naprej odboru naznaniti; kdor pa udnine ne plača, je izbrisati iz društva.

§ 9. Društvene zadeve oskrbuje a) občni zbor in b) društveni odbor.

§ 10. Občni zbor se snide vsako leto meseca novembra. Izredni občni zbor se skliče, kedar večina odbora to sklène. Čas zborovanja in dnevi red občnega zbora se naznani vsaj 14 dni poprej. Ako hoče kdo kak poseben na-

svet staviti, ga mora 8 dni poprej odboru pisмено naznaniti.

Društveno leto se razteza od 1. novembra do 31. oktobra prihodnjega leta.

§ 11. Občni zbor ima pravico:

- voliti društveni odbor in sicer predsednika in 8 v Ljubljani stanujočih odbornikov;
- izbrati dva preglednika letnih računov;
- preenarjati društvena pravila;
- odobravati letni račun, ali mu ugovarjati;
- sklepati o razhodu društva in
- o predlogih občnega zbora.

§ 12. Opravilna doba odboru je enoletna. Odbor sprejema ude, vodi društvene zadeve in društveno gospodarstvo, si izvoli podpredsednika, tajnika in blagajnika, si priklopi po potrebi še druge pomožne moči ter si sestavi svoj opravilni red, ki ga potrdi občni zbor.

§ 13. Občni zbor veljavno sklepa, če je vsaj 20 društvenikov navzočih, odbor pa, če so poleg predsednika vsaj 4 odborniki pričujoči. Vsak sklep je veljaven, ako mu pritrdi nadpolovična večina glasov. Za premembo pravil je treba na občnem zboru dve tretjini, za razdružitve društva tri četrtine glasov. Pri enakem številu glasov odločuje predsednik. Volitve se vrše ustno, ali po listkih, pri enakem številu odločuje žreb.

§ 14. Predsednik in, če je ta zadržan, podpredsednik vodi društvo in je zastopa na zunaj, predseduje zborovim in odborovim sejam in sestankom ter izvršuje društvene sklepe. Vsako razglasilo, pismo in potrdilo podpiše predsednik ali njegov namestnik in pa tajnik.

§ 15. Društvene prepire udov razsoja neprizivno sodišče, v katero voli vsaka stranka po jednega razsodnika, odbor pa prvomestnika.

§ 16. Društvo se razdruži:

- ako to sklène občni zbor;
- ako ostane pod 20 društvenikov v društvu in
- ako ga razpusti politična oblast.

V prvem slučaju odloča o premoženju občni zbor, v drugem in tretjem pa pripade vsa društvena imovina društvu, katero bi se z enakim namenom v teku 2 let v Ljubljani vstanovilo, in če se tako društvo ne vstanovi, pa skladu za onemogle meščane v Ljubljani. Društveno premoženje oskrbuje v tem slučaju meščanski odbor v Ljubljani.

Darila.

Za „Vodnikov dom“ v Spodnji Šiški darovali so dalje č. gg.: Berlec Fran, c. kr. orožni nadstražnik v Rudolfovem, 1 gld. — Požar Jakob, c. kr. kancelist v p. na Vrhniki, 1 gld. — Domicelj Alojz, trgovec v Zagorju pri sv. Petru, 1 gld. — Podrekar Gregor, trgovec v Ljubljani 5 gld. — Tiringer J., kaplan v Črnem Kalu 1 gld. — Serajnik V., kaplan v Tinjatu na Koroškem, 1 gld. — Dr. Hrašovec Jurij, odvetnik v Celju 2 gld. — Tollazzi Tom., trgovec in posestnik v Logatecu 2 gld. — Kaplan Anton, kaplan v Pliberku na Koroškem, 1 gld. — Svetina Anton, c. kr. notar v Pliberku, 1 gld. — Rohrmann V. H., trgovec in posestnik v Ljubljani, 3 gld. — Strle Fran, načelnik želez. postaje v Zagorju ob Savi, 1 gld. — L. Schwentner, knjigar v Ljubljani, 1 gld. — Gregorčič Simon, kurat v p. itd. v Renčah pri Gorici 2 gld. — Križaj Nikolaj, župnik na Premu 5 gld. — Persin Matija, posestnik itd. na Zg. Rožniku 25 gld. — Jančigaj F. pri „veseli družbi“ 50 kr. — Huth Dragotin, c. kr. vojni župnik v p. v Ljubljani 1 gld. 50 kr. — Dr. Ivan Svetina, katehet in c. kr. profesor v Ljubljani 2 gld. — Janzekovič Vid, kaplan v Čadranju (Štajersko) 50 kr. — Guttman Emil, c. kr. gozd. ravnatelj v Gorici 5 gld. — Č. gospa Wiehsel Ana, trgovka v Divači 25 gld. — Vsem prečastitim dobrotnikom izreka iskreno zahvalo odbor.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Moška podružnica v Ormožu po g. blagajniku Fr. Gartnerju 19 gld. — G. Iv. Horvat, vodja tamburaškega koncerta v Zgornji Radgoni, 9 gld. kot polovico čistega dobička. — Jalova miza v Črnem Vrhu nad Idrijo iz nabiralnika v gostilni Ivane Lampe 8 gld. 25 kr., nabranih pri odhodnici dararja g. Fr. Možeta. — Č. g. Martin Medved, kaplan v Slov. Bistrici, 10 gld., nabranih na pastoralni konferenci slovenje-bistriške dekanije. — Ženska podružnica v Sežani po blagajnici gđ. Mileni Dolencevi 67 gld. — G. Ivan Pogačnik, c. kr. okr. sodnik v Krškem, 1 gld. — Č. g. Josip Cerjak, vikar v Mariboru, nabral za solo na Muti 10 gld. — Ženska podružnica v Trstu po blagajnici gđ. Milki Mankočevi svoto 1000 gld., obstoječo iz dosedaj nabrane letnine, dohodka zadnje veselice Ciril-Metodijskega daru in iz raznih drugih radodarnih doneskov. — Moška podružnica v Sežani po g. blagajniku Renčelju 122 gld. 60 kr. — Č. g. Anton Kukulj, župnik v Šenčurju pri Kranju,

1 gld. 50 kr. — Č. g. Fr. Jeršič, župnik v pokoju, 1 gld. za velikovsko šolo. — Št. Jakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani je poslala 75 gld. in sicer 42 gld. 30 kr. letnine in podpornine in 32 gld. 70 kr. Ciril-Metodovega daru, ki so ga poklonili p. n. gg.: stolni dekan A. Zamejic in kanonik A. Kalan po 5 gld.; gen. vik. J. Flis 3 gld.; č. kan. Rozman, msgr. A. Z. in D. Žagar po 2 gld.; kanonika J. Sušnik in dr. Koren, dr. Lesar, dr. Karlin, dr. Debevec, dr. Ušeničnik Fr., dr. Ušeničnik A., dr. Pečjak, Steska, Stroj, Ferjančič, Trtnik, Vrančič po 1 gld.; M. Š. 70 kr. — Velikanska požrtvovalnost tržaških rodoljubkinj, ki so nabrale okrogel tisočak, naj navdušuje k posnemanju vse Slovenke po naši domovini, potem bode družba mogla delovati še uspešneje. Živele rodoljubne Slovenke!
Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Vabilo

JAVNEMU LJUDSKEMU SHODU,
ki bo
v nedeljo 30. julija dop. ob 10. uri
na vrtu starega strelišča

Dnevni red:

Vollna preosnova za mestni zbor.
Vsi, ki se zanimate za volilno pravico, vdeležite se mnogoštevilno važnega shoda!
K obilni vdeležbi vabijo
sklicatelji.

Tinktura zoper kurja očesa
= gotovo najboljšo sredstvo =
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr
Dobiva se v (60-6)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Priporočila
Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameri-
kanske plaque, zlate ure Stenske
ure. Ure z nihalom. Salonske ure.
Pisarniške ure. Raznovrstne lične iz-
delane budilke. Srebrne, Tula, amer.
plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate
verižice, zapetnice, prstani, uhani, zapone, pri-
klepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kra-
vate iz granatov. Razne stvari iz Kina srebra.
Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Spe-
cijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.
Popravila zanesljivo, točno in ceno!

21 (48-45)

Kuverte s firmo
priporočila
J. Blasnikova tiskarna.

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Šte-
fetovi) prodajalnici pred Skofijo. Posamezna šte-
vilka 7 kr.

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti **cerkvene klopi,**
spovednice, okna, vrata in klečalnike po
vzorcih in lastnem načrtu ter se za taka dela pri-
poročam čast. duhovščini in cerkvenim predstojni-
štvom. Zagotovem izvrstno delo in nizke cene. Že
desetim cerkvam sem izdelal klopi v največjo
zadovoljnost.

Da je moje delo res trdno in lepo, spričujejo
klopi po farnih cerkvah v Dobu, Radomljah, na Rovu,
Brdu, Goričici, v Moravčah, Pečah, Komendi, pri
Sv. Jurju pri Kranju in v novi cerkvi v Vodica, pa
spovednica na Holmcu.

Ravno sedaj izdelavam cerkvene klopi za
farno cerkev v Čemšenik.
Postavljenje novih klopij v cerkvi traja le
5 do 6 dni.

Josip Stupica na Viru,

43 (41-16) pošta Domžale.

Gabr. Piccoli,

lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta
Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela
moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sred-
stvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se
vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me
je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo naj-
iskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter vas
uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico
tinkture za želodec z 12 terimi stekleničkami in jeden
lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem **Tomaž Dobek,**

Posljite mi s poštnim povzetjem pod spodaj sto-
ječim napisom 24 steklenič izvrstne »želodčne esence“,
ki se rabi z najboljšim vspehom.

Jožef Černko, župnik,
Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzetjem 12 steklenic
Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsa-
kemu bolehnemu prav gorko priporočajo in skoraj
vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem **Ivana Vidas**
pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja,
S. Domenica d'Albona, Istria

Ignacij Čamernek

kamnosek,
v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporočila se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih **35 (15-15)**
nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporočila se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posest-
nikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, kat-
ra točno, solidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravlja obrise za cerkvena in stav-
binska dela.

Najnovejše! **Grobni okviri** Najnovejše!
istotako trdni, kakor kamen, po najnižjih cenah.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovinotiskarskih,
stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi **cerkvene svetilnice** ali **stalnice**, dve po: iz ko-
sitarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka
40, 50 gld.; **obhajilne svetilnice** iz kositarja po 2 gld., iz medenine
po 5, 8, 10 gld.; **pušice z zvočki** za pobiranje mloščin, iz kositarja po
gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; **štedilna železna ognjišča**, vsa železna
in tudi razna za vzidanje.

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in
strelvodov. (64 10-3)

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov
prevzema ob jednem tesarska dela.

Slovinci!

Pristopajte
k
„Naši straži“!

VIZITNICE priporočila
J. Blasnikova tiskarna.

Trnkóczyja
ustna voda
steklenica 50 kr.

Trnkóczyja
prašek za zobe
skatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurškične in pharmaceutične preparate, specijali-
tete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila
parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani 13 (12-12)

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,
Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,
Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,
Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,
Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

➔ Pošiljatev z obratno pošto. ➔